

TAITEEN PERUSOPETUKSEN LAAJAN OPPIMÄÄRÄN OPETUSSUUNNITELMAN LIITE
Opintokokonaisuuksien kuvaus 1.8.2020 alkaen

MUSIIKKI

OPINTOKOKONAISUUKSIEN KUVAUS / MUSIIKIN PERUSOPINNOT

Opetussuunnitelman yleinen osa määrittelee toiminnan perusteet annettavalle opetukselle. Tämä asiakirja kuvaa laajan oppimäärän opintokokonaisuuksia perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa.

Harjoittelutaitoihin panostetaan joka tasolla, erityisesti harjoittelun säännöllisyyteen ohjataan aktiivisella tiedottamisella ja tuella opintojen alusta alkaen. Huoltajia pyritään sitouttamaan mukaan toimintaan, jotta oppilaalle syntyy luonteva tuki oppimiseen ja harrastamiseen kotona.

Projekteihin osallistuminen on mahdollista koko musiikkiopisto-opintojen ajan. Jokaista oppilasta rohkaistaan osallistumaan vähintään yhteen hankkeeseen tai tuotantoon opintojensa aikana.

Musiikin laajan oppimäärän arvioinnin kohteita opetussuunnitelman tavoitealueiden mukaisesti ovat:

- esittäminen ja ilmaiseminen
- oppimaan oppiminen ja harjoittelu
- musiikin kuunteleminen ja hahmottaminen
- säveltäminen ja improvisointi.

Tavoitteena on **jatkuvan palautteenantamisen** periaate **positiivisen pedagogiikan** avulla.

Perusopinnot koostuvat viidestä opintokokonaisuudesta. Mikäli oppilaalla on aikaisempia opintoja, voidaan ne arvioida opettajan toimesta jollekin perusopintojen opintokokonaisuuksista. Hyväksiluvun arvioinnin suorittaa opetusaineen opettaja ja hyväksyy rehtori.

Opettaja ja oppilas päättävät yhdessä suorittamisen toteuttamisesta yhden suoritustilaisuuden puitteissa tai vaihtoehtoisesti osina.

1. STARTTI

Tavoite

Opitaan harjoittelemaan säännöllisesti kotona. Valmentaudutaan kuuntelemaan omaa soittoa. Tutustutaan opetusaineen alkeistason tekniikkaan. Tutustutaan esiintymiseen turvallisessa ympäristössä, esimerkiksi opettajan kanssa duettona tai osana ryhmää.

Tutustutaan mahdollisen soittimen rakenteeseen,

käsittelyyn ja kunnossapitoon.

Sisältö

Solistinen opetus

Opettajan harkinnan mukaan valmistellaan sekä kuulonvaraisia että nuotintettuja sävellyksiä.

Säveltäminen ja improvisointi

Toteutetaan improvisaatioita eri lähtökohdista (kuten kuva, aihe, sadut, tarinat).

Yksinkertaista jazz-improvisointia voidaan toteuttaa esimerkiksi käyttäen teosta Duke Ellington: C-jam blues, kaksi ääntä.

Ohjelmisto

Ohjelmistoon vähintään 5 kappaletta tai sävellystä.

Suoritus

Esitetään ja/tai tallennetaan yksi teos tai sävellys. Samojen teosten taltiointeja voidaan tehdä useita, ja päättää niistä oppilaan kanssa yhdessä, mikä versio sisällytetään opintokokonaisuuteen.

Arviointi

Arvioinnin suorittaa oppilaan oma opettaja.

Suoritusmerkintä

Opettaja merkitsee oppilashallinto-ohjelmaan työstetyn ohjelmiston ja Startti suoritettu –merkin kun suoritus ja arviointi on toteutettu.

2. INTRO

Tavoite

Opetellaan säännöllistä itsenäistä harjoittelua kotona. Kehitetään instrumentin hallintaa ja tekniikkaa edelleen.

Yhteismusisointi duona tai osana isompaa kokonaisuutta käynnistyy viimeistään Intro-vaiheessa.

Sisältö

Solistinen opetus

Sävellajit instrumenttikohtaisesti.

Tehdään valmistellusta ohjelmistosta harjoitustaltiointia ja tallennetaan niitä oppilaan kansioon.

Transponointi: harjoitellaan sävellajin vaihtamista luonteviin sävellajeihin suppealla alueella kulkevilla kappaleilla tai melodioilla.

Säveltäminen ja improvisointi

Laaditaan pienimuotoinen sävellys esimerkiksi kolmella äänellä, jonka oppilas tunnistaa nuoteista

ja osaa tuottaa ja tulkita sen.

Halutessaan oppilas voi tuoda omaa musiikillista materiaaliaan tunnille, jota voi sisällyttää myös ohjelmistoon.

Ohjelmisto

Runsaasti ja monipuolisesti erityyppisiä ja tunnelmaisia kappaleita yli genererajojen. Vähintään 10 kappaletta tai sävellystä, joista osa yhdessä muiden kanssa (säestys, taustanauha, bändit, yhtyeet, kavveri). Osa ohjelmistosta pyritään valmistelemaan ulkoa.

Suoritus

Vähintään kaksi esiintymistä tai taltiota erityyppisiä kappaleista, sävellyksistä tai improvisaatioista. Asteikkoja soitinkohtaisten liitteiden mukaisesti, jotka voidaan valinnan mukaan tallentaa. Halutessaan oppilas voi sisällyttää suoritukseen myös oman sävellyksen, improvisaation, sovituksen tai muun musiikkillisen tuotoksen.

Arviointi

Opettaja ja oppilas käyvät arviointikeskustelun, johon huoltaja voi osallistua. Opettaja kirjaa arviointikeskustelun pääkohdat oppilashallintojärjestelmään.

Harjoitellaan vertaisarviointia esimerkiksi luokatuntitilanteessa vain myönteisiä havaintoja esiin tuoden.

Suoritusmerkintä

Opettaja kirjaa oppilashallinto-ohjelmaan työstetyn ohjelmiston ja asteikot sekä Intro suoritettu -merkinnän kun suoritus ja arviointi on toteutettu.

3. MUSIKANTTI

Tavoite

Edetään kohti itsenäisempää harjoittelemista ja aktiivisempaa soittoharrastusta. Kehitetään nuotinlukutaitoa. Oppilas voi tuoda löytämänsä ohjelmistoa tunnille.

Toteutetaan musiikin hahmotusaineiden opetuksen yhteydessä pieni näyte, jossa hyödynnetään musiikkiteknologisia työvälineitä.

Jatketaan yhteismusisointia esimerkiksi orkestreissa, kuoroissa, yhtyeissä tai kavereiden kanssa.

Sisältö

Asteikot instrumenttikohtaisesti (sisältäen duuri-

pentatonisen asteikon)

Perehdytään analyttävään musiikin kuunteluun.

Aloitetaan prima vista -taitojen kartuttaminen opettajan kanssa yhdessä sovittavilla työtavoilla.

Kehitetään kuulonvaraista musiikin tuottamista.

Tutustutaan eri musiikkityyleihin ja lajeihin yli genererajojen.

Improvisaatio

Laajennetaan improvisaation lähes-tymistapoja esimerkiksi pentatonisen tai moodi-pohjaisten elementtien kautta.

Musiikkiteknologia

Tutustuminen musiikkiteknologian ja nuotinkirjoituksen alkeisiin (esim. Musescore) musiikin hahmotusaineiden opetuksen yhteydessä.

Ohjelmisto

Monipuolisesti erityyppisiä ja tunnelmaisia kappaleita yli genererajojen instrumenttikohtaisesti ja yksilöllisesti valikoiden.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Etydejä tai etydinomaisia kappaleita ja harjoitteita.

Suoritus

Kolme kappaletta tai oma minikonsertti tai muu laajempi kokonaisuus, joka voidaan esittää konsertissa tai muussa esiintymistilaisuudessa, tai voidaan taltioida.

Esitettävät kappaleet/teokset tulee olla erityyppisiä. Halutessaan oppilas voi sisällyttää suoritukseen myös oman sävellyksen, improvisaation, sovituksen tai muun musiikkillisen tuotoksen.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Arviointi

Oma opettaja ja yksi opettajakollega arvioivat suorituksen sanallisesti. Opettaja ja oppilas käyvät arviointikeskustelun, johon huoltaja voi osallistua. Opettaja kirjaa arviointikeskustelun pääkohdat oppilashallintojärjestelmään.

Harjoitellaan vertaisarviointia esimerkiksi luokatuntitilanteessa vain myönteisiä havaintoja esiin tuoden.

Suoritusmerkintä

Opettaja kirjaa oppilashallinto-ohjelmaan työstetyn ohjelmiston ja asteikot sekä Musikantti suoritettu -merkinnän kun suoritus ja arviointi on toteutettu.

4. TULKITSIJA

Tavoite

Edetään kohti itsenäisempää ja kokonaisvaltaisempaa vastuunottamista musiikkiopisto-opinnoista ja varioidaan harjoittelutapoja. Kehitetään nuotinlukutaitoa edelleen. Opetellaan tunnistamaan omia vahvuuksia ja saadaan se näkymään myös ohjelmistovalinnoissa.

Syvennetään musiikkitekniikan osaamista. Yhteismusisointia jatketaan esimerkiksi yhtyeissä, orkestereissa tai kuoroissa.

Sisältö

Improvisaatio: Laajennetaan improvisaation lähestymistapoja. Tutustutaan pienten sävellysten laatimiseen. Kehitetään analyyttistä musiikinkuuntelua, hahmottamista ja tuottamista.

Konserteissa käyminen generarajoista riippumatta vakiintuu osaksi oppilaan musiikkiopisto-opintoja viimeistään tässä vaiheessa.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Ohjelmisto

Monipuolisesti erityyppisiä ja tunnelmaisia kappaleita yli generarajojen instrumenttikohtaisesti ja yksilöllisesti valikoiden.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Suoritus

Kolme kappaletta tai oma minikonsertti tai muu laajempi kokonaisuus, joka voidaan esittää konsertissa tai muussa esiintymistilaisuudessa, tai olla taltioituna.

Esitettävät kappaleet tai teokset tulee olla erityyppisiä.

Halutessaan oppilas voi sisällyttää suoritukseen myös oman sävellyksen, improvisaation, sovituksen tai muun oman musiikillisen tuotoksen.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Arviointi

Oma opettaja ja yksi opettajakollega arvioivat suorituksen sanallisesti. Opettaja ja oppilas käyvät arviointikeskustelun, johon huoltaja voi osallistua. Arviointikeskustelun pääkohdat kirjataan oppilashallintojärjestelmään.

Harjoitellaan vertaisarviointia esimerkiksi luokkatuntitilanteessa vain myönteisiä havaintoja esiintuoden.

Suoritusmerkintä

Opettaja kirjaa oppilashallinto-ohjelmaan työestyn ohjelmiston ja asteikot sekä Tulkitsija suoritettu -merkinnän kun suoritus ja arviointi on toteutettu.

5. TAITAJA

Tavoite

Oppilas pyrkii musisoinnillaan ilmaisemaan itseään, ottamaan kantaa ja herättämään tunteita omalla ilmaisullaan.

Kehitetään omia harjoitusmetodeja ja tehdään harjoituksia haastaviin kohtiin.

Osallistutaan yhteismusisointiin sitoutuneesti ja pitkäjänteisesti orkestereissa, kuoroissa ja yhtyeissä tai pienryhmissä. Ylläpidetään ja edelleen kehitetään ja syvennetään musiikkitekniikasta osaamista.

Sisältö

Opintojen osana voidaan toteuttaa hanke yhdistämällä eri taidemuotoja, esimerkiksi

1. Musiikki ja kuvataide
2. Musiikki ja maantiede
3. Musiikki ja teknologia
4. Musiikki ja teatteri
5. Musiikki ja tanssi
6. Minä kapellimestarina/leaderinä, ohjaajana, johtajana
7. Minä säveltäjänä/sovittajana
8. Minä Kesäsoittajana

Oppilasta rohkaistaan osallistumaan eri yhteyksien toimintaan genrestä riippumatta.

Ohjelmisto

Monipuolisesti erityyppisiä ja tunnelmaisia kappaleita yli generarajojen instrumenttikohtaisesti ja yksilöllisesti valikoiden.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Yhteismusisointia pienyhtyeessä tai orkesterissa.

Suoritus

Neljä kappaletta tai oma minikonsertti tai muu laajempi kokonaisuus, joka voidaan esittää konsertissa tai muussa esiintymistilaisuudessa tai se voidaan taltioida.

Esitettävät kappaleet tai teokset tulee olla erityyppisiä.

Halutessaan oppilas voi sisällyttää suoritukseen myös oman sävellyksen, improvisaation, sovituksen tai muun musiikillisen tuotoksen.

Asteikot instrumenttikohtaisesti.

Arviointi

Oma opettaja ja kaksi opettajakollegaa arvioivat suorituksen sanallisesti. Mikäli mahdollista, on vähintään toinen opettajakollega saman opetusaineen opettaja tai muuten opetusaineen hyvin tunteva. Lisäksi oppilaan itsearviointi.

Suoritusmerkintä

Oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Annetaan sanallinen arvio oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä opintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin. Opettaja kirjaa oppilashallinto-ohjelmaan työstetyn ohjelmiston ja asteikot sekä Taitaja suoritettu -merkinnän kun suoritus ja arviointi on toteutettu.

OPINTOKOKONAISSUUKSIEN KUVAUS / MUSIIKIN SYVENTÄVÄT OPINNOT

Syventävien opintojen opintokokonaisuus koostuu vähintään kahdesta musiikin hahmotusaineiden opintokokonaisuudesta, vähintään yhdestä yhteis-musisointikokonaisuudesta

sekä

vaihtoehtoisesti solistisesta opintokokonaisuudesta tai musiikin tuottamisen opintokokonaisuudesta.

Musiikin tuottamisen opintokokonaisuus voi olla sävellys- tai sovituskokonaisuuden tuottaminen tai tilaisuuden tuottamisen opintokokonaisuus.

Mikäli oppilaalla on aikaisempia, muualla suoritettuja opintoja, voidaan ne arvioida opettajan toimesta korvaamaan jonkin/joitakin syventävien opintojen opintokokonaisuuksista. Aikaisempien opintojen hyväksiluvut hyväksyy rehtori opettajan suosituksesta.

6. MATKALLA MESTARIKSI / SYVENTÄVÄT OPINNOT

Solistinen suoritus

Sooloteosten valmistaminen konserttikokonaisuudeksi tai orkesteri- tai yhtyemusisointiteosten stemmojen kokonaisuus.

Musiikin hahmotusaineet

Kaksi opintokokonaisuutta, joista toinen on musiikkianalyysi & säveltapailu, ja toisen oppilas voi valita seuraavista: harmoniaoppi, musiikin historia, säveltäminen/sovittaminen, musiikkiteknologia, valmennuskurssi ammattiopintoihin.

Yhteismusisointi

osallistuminen orkesteriin, kamarimusiikkiin, kansanmusiikkiyhtyeeseen tai pop/jazz/rock-bändiin osana syventäviä opintoja.

Musiikin tuottamisen opintokokonaisuus

Musiikin tuottamisen opintokokonaisuuden sisältönä voi olla sävellysopintojen kautta tuotettu sävellysteos tai -teoskokonaisuus, tai sovitusopintojen tuloksena syntynyt sovituskokonaisuus. Musiikin tuottamisen opintokokonaisuus voi olla vaihtoehtoisesti myös musiikkitilaisuuksien järjestämisen opintokokonaisuus, johon sisältyy tilaisuuden järjestämisen yksityiskohtien luominen ja toteuttaminen.

Tavoite

Musiikillisen ilmaisun taidot kehittyvät ja löydetään oma persoonallisuus musiikin tekemisessä. Kehitetään teknisiä taitoja edelleen sekä ilmaisun kannalta luontevia esiintymistaitoja.

Kehitetään yhteismusisointitaitoja ja joustavia yhteistyötaitoja edelleen niin, että oppilas oppii luontevasti verkostoitumaan muiden musiikkia tuottavien kanssa ja muiden taiteenlajien tekijöiden kanssa.

Sisältö

Solistisessa opintokokonaisuudessa valitaan oppilasta kiinnostavimman osa-alueen kehittäminen (kuten solistinen ohjelmisto, kamarimusiikki tai muu yhteismusisointi). Musiikin tuottamisen opintokokonaisuudessa valmistellaan sävellys- tai sovituskokonaisuus, jonka esittäminen voidaan toteuttaa mahdollisuuksien mukaan. Musiikin tuottamisen opintokokonaisuus voi olla myös esittävän taiteen tilaisuuden järjestäminen.

Oppilas ja opettaja suunnittelevat yhdessä päättötyön sisällön, tavoitteet ja alustavan toteutusaikataulun, jota voidaan päivittää opintojen edetessä. Mahdollinen ammattiopintoihin hakeutumisen tavoite voidaan kirjata opintosuunnitelmaan tässä vaiheessa.

Suoritus

Päättötyö päättää musiikkiopisto-opinnot ja se ar-

vioidaan osana kokonaisuutta. Päätötyö sisältää kirjallisen työsuunnitelman ja –selosteen. Päätötyön toteutumista arvioidaan asetettuihin tavoitteisiin nähden.

Arviointi

Oma opettaja ja vähintään kaksi opettajakollegaa arvioivat sanallisesti oppilaan päätötyön. Vähintään toinen opettajakollega tulee olla saman opetusaineen opettaja tai muuten opetusaineen hyvin tunteva. Arviointi voidaan toteuttaa vaihtoehtoisesti taltiolla. Arviointia voi olla suorittamassa asiantuntijajäsen, jonka ammattitaito tai ammattiosaaminen on lähellä oppilaan tekemää päätötyötä. Arviointipalautetta voidaan antaa osin välittömästi päätötyötilaisuuden jälkeen. Varsinainen arviointikeskustelu järjestetään sen jälkeen, kun kaikki arviointiin osallistuneet ovat tutustuneet päätötyön sisältöön. Arviointikeskusteluun osallistuvat oppilas sekä häntä arvioineet opettajat tai asiantuntijajäsenet. Arviointikeskustelu voidaan järjestää sovitussa paikassa tai verkossa.

Suoritusmerkintä

Opettaja kirjaa oppilashallinto-ohjelmaan valitun päätötyön tyyppin, mahdollisesti työstetyn ohjelmiston ja Matkalla mestariksi suoritettu -merkin kun päätösuoritus ja opintojen arviointi on toteutettu.